

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Nova illa Archiepiscopi primæ Iustinianæ dignitas excepta non fuit
Episcopis Illyricianis, præcipuè verò Thessalonicensi. Benenatus Episcopus
primæ Iustinianæ damnatus in synodo Illyriciana. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

emergentem auctoritatem, & munimenta in futurum prætruenens adversus ambitionem, si exemplo Constantinopolitanorum antistitum iste novi aliquid tentaret adversus privilegia antistitis Romanae urbis. Hæc sunt verba Agapeti: *De Iustiniana civitate gloriosi natalis vestri conscia, necnon & de nostra sedis vicibus injungendis, quid servato beati Petri, quem diligitis, principatu & vestre pietatis affectu plenius deliberari contigerit, per eos quos ad vos dirigimus Legatos Deo propitio celeriter intimamus.*

Agapet. epist. 4.
ad Iustinianum.

Vigil. epist. 1.

V. Mortuo interim Agapeto successit Silverius, & isti Vigilus. Ad illum verò Iustinianus legationem misit anno D X L. quò primum anno sedere in sede apostolica citra controversiam cœpit Vigilus, extincto Silverio. Puto autem simul à Vigilio petiisse per Dominicum Exconsulem atque Patricium (nam is legatus erat Iustiniani) uti vices apostolicæ sedis committeret Archiepiscopo primæ Iustinianæ. Nam vicariatus istius meminuit ipse Iustinianus in constitutione lata anno sequenti, in qua sic loquitur: *Per tempus autem beatissimum primæ Iustinianæ nostræ patriæ Archiepiscopum habere semper sub sua jurisdictione Episcopos provinciarum Daciæ mediterraneæ, & Daciæ ripensis, & Privalis, & Dardaniæ, & Mysiæ superioris, atque Pannoniæ, & ab eo hos ordinari, ipsum verò à proprio ordinari Concilio, & in subjectis sibi provinciis locum obtinere cum sedis apostolicæ Romæ, secundum ea quæ definita sunt à sanctissimo Papa Vigilio.*

Iustinian. Nov.
531. c. 1. an. 544.

VI. Falli ergo necesse est illustrissimum Cardinalem Baronium, qui incertum esse ait tempus quo vicariatus iste tributus est Archiepiscopo primæ Iustinianæ, & vi extortum esse ait à Iustiniano, nimirum post dissociatam inter eos concordiam. Quippe ea dissoluta est post Vigilij adventum Constantinopolim, id est, post annum quingentesimum quadragesimum septimum, vel ipso teste Baronio. Immo diuturna illa vis imperatoria, qua adactum Vigilium ait ut vices suas delegaret Archiepiscopo primæ Iustinianæ, ad aliam vim referri non potest quam ad eam quam idem Pontifex pertulit anno D L I. & sequentibus. Vana igitur est omni ex parte conjectura Baronij, quam heic tibi proponimus, lector, ut tanti momenti causam etiam tui iudicij faciamus. Hæc sunt verba Baronij: *In hujuscemodi habitis cum Iustiniano conflictibus cum fatigatus esset arumnis Vigilus, idem Imperator ab eo inter alia illud extorsit, quod ab Agapeto Papa obtinere frustra tentaverat, nec ab ejus successore Silverio impetrare valuit, nempe ut prima Iustiniana, natale solum, à se mirifice illustrata, non episcopatus tantum, sed metropolitana sedis augetur dig-*

Baron. ad an.
531. & 555.

Baron. ad an. 555.

nitate. Cùm inquam à Vigilij prædecessoribus ipse Iustinianus impetrare conatus esset, minime valuit obtinere, quòd scirent iidem Romani Pontifices ea verti in præjudicium aliarum ipsi provinciarum adjacentium metropolitanarum sedium, injustum rati dedecore nobilium Ecclesiarum illustrari novam Ecclesiam primæ Iustinianæ, indecensque esse alias denudare ut una superornaretur Ecclesia, cresceret nimirum ipsa diminutione majoris, cui ipsa subdita fuisset, Ecclesia.

VII. In variis heic errores incidit illustrissimus Cardinalis. Nam neque post arumnas Vigilus vices suas tribuit Archiepiscopo primæ Iustinianæ, sed in felicibus pontificatus ejus initiis, & ante omnem similitudinem cum Iustiniano, ut supra demonstratum est. Secundò, frustra ait Imperatorem non potuisse ista impetrare à Silverio, frustra, inquam, cùm id à nemine proditum sit memoriæ literarum. Tertio, ait Iustinianum à Pontificibus petiisse uti decernerent primam Iustinianam sedem esse metropolitanam. Id verò neque ex Agapeti epistola neque ex Iustiniani Novella colligitur. Immo repugnare huic sententiæ videtur Iustinianus, qui decernit ut primæ Iustinianæ pro tempore antistes, non solum Metropolitanus, (quod solum à Pontificibus petiisse Iustinianum scribit Baronius) sed etiam Archiepiscopus esset, id est, superpositus esset Metropolitanis provinciarum quæ lege illa subjectæ fuerunt antistiti primæ Iustinianæ. Denique non vidit Baronius quantam præcis illis Pontificibus injuriam faceret qui Episcopos Arelatenfes extulerunt, non solum super ceteros Galliarum Metropolitanos, sed etiam super Viennensem, cujus metropoli subjecta fuerat Arelatenfis Ecclesia.

VIII. Novam illam Archiepiscopi primæ Iustinianæ dignitatem acceptam non fuisse Illyricianis Episcopis, præcipue verò Thessalonicensi, in cujus diminutionem ista constituta fuerunt, facile mihi persuadeo. Ipsi enim testatum hoc mihi fecisse videntur anno quingentesimo quinquagesimo, in causa Benenati Episcopi primæ Iustinianæ, quem synodus Illyriciana eo anno damnavit tanquam obrectatorem trium Capitulorum, & studio sanè conservandæ veræ fidei, sed odio etiam, ut ego arbitror, erga Iustinianum, cujus apertum & pervicax erat studium pro condemnatione trium Capitulorum. Hanc historiam debemus Chronico Victoris Episcopi Tunnonensis: *Post consulum Basily V. C. anno 1x. Illyriciana synodus in defensione trium capitum Iustiniano Augusto scribit, & Benenatum primæ Iustinianæ civitatis Episcopum, obrectatorem eorundem trium capitum, condemnat. Ac ne quis putet Victorem*

ita hoc loco intelligendum esse ut de synodo agat Illyriciana earum tantum provinciarum quæ primæ Iustinianæ Episcopo subiectæ erant, id primò prohibet, quòd probabile non sit eam synodum aliquid auctoritatis fuisse super suo Archiepiscopo, quem Episcopi illarum provinciarum contemnere tam citò non poterant, vivo adhuc Iustiniano, præsertim cum causæ personæque Archiepiscoporum istius sedis subiectæ essent Romano Pontifici, ut adnotabitur paulò post. Prohibet præterea Facundus Hermianensis, qui inter defensores Trium Capitulorum nominat Episcopos Helladis, Illyrici, atque Dalmatiæ, haud dubiè dicturus cujus Illyrici, si factum id fuisset in synodo earum tantum provinciarum quæ primæ Iustinianæ fuerant contributæ. Scio sanctum Gregorium ad Episcopos scribentem earundem provinciarum, de ordinatione Ioannis Episcopi primæ Iustinianæ, epistolam suam direxisse *universis Episcopis per Illyricum*, eos admonens uti ei, qui vices apostolicæ sedis obtineret, in his quæ ad ordinem ecclesiasticam rectitudinemque pertinent disciplinæ, sive in aliis quibus canonum decreta non obstant, parere nullo modo differrent. Certum est sanctum Gregorium heic Episcoporum Illyricianorum nomine eos tantum intelligere qui Ioanni subiecti erant ratione suæ Ecclesiæ, neque accipiendum esse de universis omnino Episcopis Illyrici, unde concludi posset Victorem quoque Tunnonensem locutum esse de synodo Illyriciana earum tantum provinciarum quæ à jurisdictione Thessalonicensis antistitis resectæ, in jus & potestatem transierant Archiepiscopi primæ Iustinianæ. Verum non arbitror, ut jam dixi, aures aliquid super Benenato Episcopos earum provinciarum, recentibus tum initiis dignitatis ejus quam illi lege sua contulerat Iustinianus, præsertim cum nullibi extent indicia contradictionis eorum. Dispar ratio erat Episcopi Thessalonicensis: qui cernens sibi fieri injuriam, ac se deprimi, ut iste attolleretur, eum haud dubiè non habuit pro Archiepiscopo, adeoque eum, tanquam adhuc sibi subiectum, in sua synodo damnavit. Simile aliquatenus exemplum habemus hodie in causâ archiepiscopatus Parisiensis, resecti ab archiepiscopatu Senonensi auctoritate Urbani VIII. Romani Pontificis, cum consensu Ludovici XIII. Regis Francorum Christianissimi. Nam licet iste sit constitutus in urbe regia, dignitatèque suam semper retineat, Archiepiscopus tamen Senonensis illum diù non habuit pro Archiepiscopo, eumque ad conventus ecclesiasticos provincie suæ post ea tempora evocavit, etiam in

oculis Principis. Quidni Episcopus Thessalonicensis, cujus magna hæctenus auctoritas apud eas gentes fuerat, quisque plurium magnarum provinciarum ejus imperio fuerarum favore haud dubiè adjuvabatur, idem auderet adversus Episcopum primæ Iustinianæ?

IX. Nihil tamen contradictione sua effecit Episcopus Thessalonicensis, mansitque novo Archiepiscopo auctoritas quam illi lege sua & commendatione apud Romanos Pontifices procuraverat Imperator Iustinianus. Discimus istud ex epistolis sancti Gregorij, quæ docent eum unà cum Pallio vices suas Ioanni Episcopo primæ Iustinianæ commisisse *juxta morem*, & iterata, ut ipse ait, *innovatione*. Vnde rectè concludit illustrissimus Archiepiscopus, id circa Episcopos sedis illius observatum esse per illas tempestates, ut Romani Pontifices singulis Archiepiscopis, statim ac isti consecrati erant, vices apostolicæ sedis & Pallium conferrent, & causas personarumque eorum subiectas fuisse censuræ Romanorum Pontificum. Ioannes Episcopus primæ Iustinianæ Hadrianum Thebanum Episcopum ab episcopatu dejecerat occasione vicium sedis apostolicæ, ut docet sanctus Gregorius. Venit is Romam, de iniquo iudicio expostulaturus. Gregorius verò suscepta causæ istius cognitione, sententiam Ioannis, tum quia suspensâ erat per appellatorem ad sedem apostolicam, tum quia contra leges canoniceque prolata ipso non poterat jure subsistere, cassavit, & Hadrianum Thebanæ Ecclesiæ restituit, Ioannem porro, donec aliquid gravius circa ipsum decerneret, triginta dierum spatio sacra communione privavit.

X. Ampla illa Archiepiscopi primæ Iustinianæ auctoritas effecit ut ei Patriarchæ dignitas & appellatio tributa sit à nonnullis antiquis scriptoribus, ejusque propterea subscriptionem in ordine Patriarcharum admisam in Trullana synodo putaverit illustrissimus Cardinalis Perronius, similitudine nominum deceptus; cum tamen in ea synodo non agatur de Archiepiscopo primæ Iustinianæ, sed de Episcopo Constantiæ Cypri, quæ & Iustinianopolis dicebatur, ut observatum est ab illustrissimo Archiepiscopo.

XI. Per eadem fortean Iustiniani tempora Thessalonicensi Episcopo adempta est auctoritas in Achaïam & Hellada, quæ Corinthio Episcopo ceu Romani Pontificis Vicario deinceps paruerunt. Hellados certè tanquam ab Illyrico distinctæ meminit Facundus Hermianensis, qui scribebat ævo Iustiniani, ut supra dictum est. Præterea sanctus Gregorius ad Ioannem Corinthiorum Episcopum scribit se, prædecessorum suo-

Armenia lib. 1. c. 1. & in lib. 1. c. 1. p. 177.

Gregor. lib. 1. c. 1. p. 177.

S. Gregor. lib. 4. Indict. 19. epist. 13. 19.

Morca in lib. de Primat. f. 47.

S. Gregor. lib. 1. Ind. 11. epist. 4.

Vide suprad lib. 1. cap. 9. f. 1. & in lib. de Primat. f. 44.